

Broedvogels van het Duinpark in 2011

Groene Long van Duinpark, april 2011 foto: Jelle van Dijk

Jelle van Dijk

Duinpark is een woonwijk in Noordwijk aan Zee, grotendeels gebouwd in de jaren zeventig. In de jaren tachtig volgde de aanleg van het Willem Alexanderpark, dat ook wel Duinpark-Hoog wordt genoemd. Het hier beschreven onderzoek beperkte zich tot het eigenlijke Duinpark met daarbij de zogenaamde Groene Long aan de westzijde.

Deze woonwijk werd gebouwd op voormalige bollenvelden. Om gemakkelijk aan zand te komen om het terrein te egaliseren werd de duinvoet een stukje afgegraven. Met dit zand werden alle slootjes gedempt en het terrein bouwklaar gemaakt. Die slootjes vervulden echter een cruciale rol bij het afvoeren van het 'drangwater' vanuit het hoger gelegen gebied van Noordwijk aan Zee. Het gevolg was dat de huizen in Duinpark continu met wateroverlast hadden te maken. Pas na de aanleg van een goed drainagesysteem rond het jaar 2000 was het afgelopen met de wateroverlast. De wijk Duinpark is betrekkelijk ruim opgezet. De meeste huizen hebben aan de straatzijde een klein tuintje (meestal grotendeels betegeld), maar aan de achterzijde is meer ruimte voor een tuin die bovendien in veel gevallen aansluit op een gemeentelijke groenstrook.

Een bijzonder groenelement is de parkachtige aanleg op en langs de helling die de overgang vormt naar het Willem-Alexanderpark. De achtertuinen van de aangrenzende huizen sluiten

hier aan op ruime gazons omringd door dichte aanplant van struiken en bomen.

De helling zelf is dichtbegroeid met bomen en struiken en kent ook een dichte bodembegroeiing met soorten als Grote brandnetel, Witte dovenetel, Look zonder look, Tuinjudaspenning en Klimop.

Met een plattegrond in de hand werd vijfmaal een rondgang van ongeveer twee uren gemaakt, waarbij alle waarnemingen op de kaart werden ingetekend. Deze inventarisaties vonden plaats op 14 maart, 28 maart, 8 april, 15 april en 4 mei. Van deze vijf tellingen werd de

laatste uitgevoerd door Rien Sluijs.

Resultaten

(getal geeft aantal territoria)

Zilvermeeuw	1	Tjiftjaf	2
Houtduif	7	Koolmees	11
Turkse Tortel	38	Pimpelmees	4
Gierzwaluw	3	Spreeuw	14
Winterkoning	2	Kauw	23
Heggenmus	7	Zwarte Kraai	1
Roodborst	1	Ekster	4
Nachtegaal	1	Gaai	2
Merel	13	Huismus	19
Zanglijster	2	Ringmus	1
Zwartkop	2	Groenling	1

Bij het bekijken van dit lijstje valt direct op dat Duinpark een uitstekend gebied vormt voor Turkse Tortels en Kauwen. Hoogstwaarschijnlijk profiteren deze soorten van het voer dat het gehele jaar door wordt uitgestrooid op de hoek van de Willem van Beelenstraat en de W.H. van Konijnenburgstraat. Behalve veel voedsel moet er ook voldoende nestgelegenheid zijn. Veel Kauwen vinden nog steeds schoorstenen die niet goed afgesloten zijn. Paartjes die er niet in slagen een schoorsteen te bezetten, gaan regelmatig over op het broeden in dakgoten, waarbij altijd het einde van de goot gekozen wordt. De broedende vogel kan daar nog een beetje onder de grote randpan wegduiken. Eenmaal werd een nest in de dichte klimopbegroeiing van een populier vastgesteld.

Turkse Tortels zijn weinig kieskeurig wat de nestplaats betreft. Een hoge, dichte conifeer kan altijd rekenen op belangstelling van Turkse Tortels. Maar ook in loofbomen, zelfs als ze nog niet in het blad zitten, zijn dikwijls nestjes te vinden. Vanuit onze woonkamer aan de L. Hellenberghof kunnen wij de laatste jaren het wel en wee van een paartje tortels volgen. Enkele malen lag het nestje in een loofboom op slechts enkele meters van het kauwennest in de dakgoot. Niet eenmaal werd gezien dat de Kauwen probeerden het nestje leeg te halen. Anders was dat met de Eksters die op ruim 10 meter een nest hadden. We kregen sterk de indruk dat de Eksters weinig belangstelling voor de eieren hadden. Maar zodra er jongen waren, kwamen ze dichtbij. Dit resulteerde steevast in het roven van de jonge torteltjes. Pas na het uitvliegen van de eigen jongen waren de Eksters minder frequent

bij hun nest te vinden en kregen de tortels eindelijk de kans ook jongen groot te brengen. Dat het gevaar niet bij roofzuchtige Eksters ophoudt, bleek een keer tijdens een heftige stortbui. De jonge tortelduif op het nest zat nog niet goed in de veren, maar was ondertussen al wel te groot om door een oudervogel te worden afgedekt voor de regen. Het gevolg was dat de jonge tortel drijfmat werd en spoedig hierna stierf. De oudervogels bleven er nog een tijdje naast zitten, blijkbaar niet begrijpend hoe dit kon gebeuren.

Behalve Kauwen maken ook Huismus, Spreeuw, Gierzwaluw en Zilvermeeuw van huizen gebruik om er op of in te broeden. De Huismussen zitten vooral langs de L. Hellenberghof, wat wellicht ook verband houdt met het voeren op de eerder genoemde locatie. De tweede concentratie is te vinden in en rond de Schapedel. Onderzoek in Noordwijk-Binnen en Noordwijkerhout heeft duidelijk gemaakt dat Huismussen zich vaak vestigen op plaatsen langs de randen van woonwijken, vooral als deze grenzen aan bollenland of tuinderijen. Dat kan ook van invloed zijn op de plaats van de mussenconcentraties in Duinpark. Het enige paartje Ringmussen maakte gebruik van een nestkast aan de W. van Beelenstraat.

De Gierzwaluw heeft zich ongeveer vijftien jaar geleden al in Duinpark gevestigd (W.H. van Konijnenburgstraat). In de zomer en het najaar van

2011, na het vertrek van de Gierzwaluwen, zijn hier alle daken volledig vernieuwd. Vermoedelijk zullen de Gierzwaluwen in 2012 daken van koopwoningen zoeken waarvan de daken sinds de bouw niet zijn vernieuwd en waar dus altijd wel een scheve of afgebroken pan te vinden is.

Zilvermeeuw met jongen, juni 2011, H.Vinkhof foto: Jelle van Dijk

In 2011 heeft voor het eerst ook een paar Zilvermeeuwen in Duinpark gebroed. Al enkele jaren waren jaarrond enkele meeuwen op daken in de wijk te zien en de verwachting was dat er in 2011 wel ergens op een dakkapel gebroed zou worden. Dat was echter niet het geval. Het enige gevonden nest bevond zich boven op een schoorsteen aan de Hendrik Vinkhof, precies tussen de zes pijpen. Er kropen drie jongen uit het ei, waarvan er één vliegvlug werd. Toen dit ene jong uitvlog en zich van dakkapel naar dakkapel verplaatste, werden de ouders agressief naar iedereen die zich op straat vertoonde. Dit leidde tot opmerkingen in de trant van "er zitten nu wel erg veel meeuwen in de wijk!"

Dat de Groene Long iets toevoegt aan het vogelbestand van de wijk blijkt wel uit de soorten die alleen hier te vinden waren: Roodborst, Nachtegaal, Tjiftjaf en Zwartkop. Ook broeden hier Winterkoning, Heggenmus, Zanglijster, Merel en Houtduif. De vogeldichtheid is hier veel hoger dan in de smallere groenstroken elders. Het wachten is op een broedgeval van de Grote Bonte Specht. In een groot deel van het jaar vliegen spechten vanuit de duinen naar de Groene Long om er voedsel te zoeken. De bekende roffel is in het voorjaar echter nog niet gehoord. Wellicht dat er eerst wat dood hout in de oudere populieren moet komen.